

Maa- ja metsätalousministeriölle

Asia: Lausunto koskien valtioneuvoston asetusta lohenkalastuksen määräaikaudesta kieltämisestä Tenojoen vesistössä

Viite: Lausuntopyyntö 9.4.2021 VN/9706/2021-MMM-1

LAUSUNTO

Kalatalouden Keskusliitto toteaa, että määräaikainen lohenkalastuksen kieltäminen on perusteltua ottaen huomioon Maa- ja metsätalousministeriön muistiossa esitetty Tenojoen lohikantojen tilan kehitys, kalastussopimuksen varovaisuusperiaate ja perustuslain mukainen vastuu ympäristöstä huomioon ottaen. Kalatalouden Keskusliitto toteaa kuitenkin, että Tenojoen lohenkalastuskulttuuriin ja paikallisten lohenkalastusmahdollisuuksiin sekä kalastukseen liittyvään elinkeinoharjoittamiseen ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota. Lohenkalastuksen ollessa merkittävä kulttuurinen ja taloudellinen tekijä Tenojoen alueella olisi perusteltua, että pieni lohenkalastuskiintiö sallittaisiin alueella asuville. Tämä voisi olla merkittävä tekijä alueen elinvoimaisuuden, lohenkalastuskulttuurin ja kalaan liittyvän elinkeinon suojelemiseksi ja turvaamiseksi. Kalatalouden Keskusliitto esittää, että paikallisille asukkaille myönnettäisiin pieni lohikiintiö rajoitetulla pyyntiajalla.

Kalatalouden Keskusliitto painottaa, että taloudellisia menetyksiä koituu asiassa erityisesti kalastusmatkailulle, jonka merkitys Tenojoen kunnalle on merkittävä. Lisäksi taloudellisia menetyksiä aiheutuu vesien omistajille lupamyyntien vähenemisenä. Edellä mainittu johtaa siihen, että taloudellisia menetyksiä kokevat myös ne, jotka saavat tulonsa palveluiden tai tavaroiden myynnistä kalastusmatkailulle, kalastukselle tai muuhun siihen läheisesti liittyvään toimintaan kohdistuen. Lisäksi lohenkalastuksella on merkitystä osalle kotitalouksista kotitarvekalastuksena.

Lohenkalastukseen kohdistettu kieltö kohdistuu suoraan ja vahvasti kalasta riippuvaan elinkeinoharjoittamiseen. Paitsi ihmisten henkilökohtaisten taloudellisen tilanteen, myös elinkeinon tulevaisuuden vuoksi on perusteltua, että asiassa pohditaan myös keinoa tukea rajoituksista vahinkoa kärsiviä tahoja. On huomattava, että Marinin hallitusohjelman mukaista kotimaisen kalan tarjoamista edistää se, että rajoituksista taloudellista vahinkoa kärsivien elinkeinoharjoittajien mahdollisuudet rajoituksista huolimatta turvataan tulevaisuudessa. Tämä voi osaltaan vaatia valtion toimesta taloudellisia panostuksia kalasta riippuvien elinkeinoharjoittajien tilanteeseen.

Kalatalouden Keskusliitto toteaa, että kyseessä oleva ratkaisu ei ole pidemmän aikavälin ratkaisu Tenojokea koskevaan lohikantojen heikkoon tilanteeseen. Kalatalouden Keskusliiton näkemyksen mukaan Tenojoen lohikantojen vahvistamiseksi kestäväällä tavalla, tulisi lohen kalastukseen ensisijaisesti suunnitella muita kalastusrajoituksia, kuin täysikieltoja. Tällaisia voivat olla esimerkiksi

kalastusrajoitukset, jotka kohdistuvat kalastusaikaan, pyydysten määriin ja saalismääriin. Lohikantojen vahvistaminen ja kestävä ylläpitäminen vaatii pitkäaikaisia ja suunniteltuja toimenpiteitä. Ottaen huomioon se, että Marinin hallituksen hallitusohjelman yksi tavoite on lisätä kotimaisen kalan tarjontaa ja osuutta suomalaisten kalansyönnissä, olisi perusteltua kiinnittää asiaan tavanomaista enemmän huomiota.

Kalatalouden Keskusliitolla ei ole huomauttamista luonnokseen koskien valtioneuvoston asetusta lohenkalastuksen määräaikaisesta kieltämisestä Tenojoen vesistössä siltä osin, kun kyse on lakiteknisestä muotoilusta.

Helsingissä 22.4.2021

Elias Rauhala
lakimies